

STRESZCZENIE

Niniejsza rozprawa jest monografią ukazującą życie, działalność oraz dziedzictwo Bronisława Czecha jako „człowieka gór”. Stanowi również uzupełnienie dotychczas opublikowanych materiałów biograficznych i wyjaśnienie nieścisłości w przekazie historycznym.

Bronisław Czech był jednym z najwybitniejszych sportowców 20-lecia międzywojennego. Jego postać postrzegana była głównie przez pryzmat osiągnięć sportowych i kariery zawodniczej. Czech, poza narciarstwem, prowadził również bogatą działalność z zakresu turystyki i taternictwa, która zaznaczyła się w historii eksploracji górskiej kilkoma znaczącymi rekordami. Wszechstronne zainteresowania (m.in. szybownictwo i sztuka) oraz otwartość i ambicja pozwalają na określenie go mianem „człowieka renesansu”. Jako patriota podejmował próby działań konspiracyjnych i pozostał wierny ojczyźnie aż do śmierci w Obozie Koncentracyjnym KL Auschwitz. Jego pasje, działania, a także prezentowany przez niego system wartości pozwalają na włączenie Czecha w poczet „ludzi gór”.

Cezury czasowe wyznaczają głównie daty urodzin Bronisława Czecha (25 lipca 1908 roku), a także jego śmierci (5 czerwca 1944 roku). Brano pod uwagę także wydarzenia poprzedzające jego narodziny (przede wszystkim w zakresie pochodzenia przodków) oraz wydarzenia rozgrywające się w latach powojennych (pod kątem pozostawionego dziedzictwa).

Podjęmowano wiele prób upamiętnienia Bronisława Czecha jako człowieka wybitnego i godnego naśladowania. Przeprowadzone badania wykazały, że w obecnej społeczności poziom wiedzy na temat jego życia, działalności i osiągnięć jest bardzo niski. Dziedzictwo Czecha stopniowo zanika, zaś wartości i postawa przez niego promowane nie stanowią inspiracji dla młodych pokoleń. Konieczne jest rozpoczęcie popularyzacji biografii Bronisława Czecha jako człowieka, który zasłużył się historii Polski.

Prezentowana rozprawa składa się ze wstępu, sześciu rozdziałów, zakończenia, a także bibliografii. Całość została wzbogacona o wykaz tabel, wykaz fotografii, wykaz nazwisk, a także aneks zawierający dokumentację osobistą Bronisława Czecha oraz akta bezpośrednio związane z jego osobą. Większość załączników nie była dotychczas publikowana.

Słowa kluczowe: Bronisław Czech, człowiek gór, taternik, narciarstwo, pionier turystyki, dziedzictwo, patriota, wspinaczka górska, ratownictwo górskie

ABSTRACT

This dissertation is a monograph presenting the life, work and legacy of Bronisław Czech as a "man of the mountains". It also supplements previously published biographical materials and explains inaccuracies in the historical record.

Bronisław Czech was one of the most outstanding athletes of the interwar period. His figure was perceived mainly through the prism of his sports achievements and professional career. Apart from skiing, Czech also conducted extensive activities in the field of tourism and mountaineering, which marked the history of mountain exploration with several significant records. His versatile interests (including gliding and art) as well as his openness and ambition allow him to be called a "Renaissance man". As a patriot, he attempted conspiratorial activities and remained loyal to his homeland until his death in the KL Auschwitz Concentration Camp. His passions, activities and the system of values he presented allow Czech to be included among the "people of the mountains".

The time lines are mainly marked by the dates of Bronisław Czech's birth (July 25, 1908) and death (June 5, 1944). The events preceding his birth (primarily in terms of his ancestors' origins) and the events that took place in the post-war years (in terms of the legacy he left behind) were also taken into account.

Many attempts have been made to commemorate Bronisław Czech as an outstanding man worthy of imitation. The research conducted has shown that in the current community the level of knowledge about his life, work and achievements is very low. Czech's legacy is gradually disappearing, and the values and attitude he promoted do not inspire young generations. It is necessary to start popularizing the biography of Bronisław Czech as a man who contributed to the history of Poland.

The presented dissertation consists of an introduction, six chapters, a conclusion, and a bibliography. The whole has been enriched with a list of tables, a list of photographs, a list of names, and an annex containing Bronisław Czech's personal documentation and files directly related to him. Most of the attachments have not been published before.

Keywords: Bronisław Czech, mountain man, mountaineer, skiing, tourism pioneer, heritage, patriot, mountain climbing, mountain rescue